

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

YATIRIM TEŞVİK BÜLTENİ -EYLÜL 2017 VERİLERİ-

TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa no
1. 2017 Yılı Eylül Ayı Gelişmeleri	1
1.1. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri	1
1.2. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı	1
1.3. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı	2
1.4. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	2
1.5. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dağılımı	3
2. 2017 Yılı Ocak-Eylül Dönemi Gelişmeleri	3
2.1. Ocak- Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri	3
2.2. Ocak- Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı	4
2.3. Ocak- Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı	5
2.4. Ocak- Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	5
2.5. Ocak- Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dağılımı	5
3. 2012/3305 Sayılı Karar Dönemindeki Birikimli Gelişmeler (20.06.2012 – 30.09.2017)	6
3.1. Yatırım Teşvik Belgelerinin Karşılaştırması	6
3.2. Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgesel Bazda Karşılaştırması	6
3.3. Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması	7
3.4. Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması	7
3.5. Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	7

YATIRIM TEŞVİK BELGESİ BÜLTENİ -EYLÜL 2017 VERİLERİ-

1. 2017 Yılı Eylül Ayı Gelişmeleri

1.1. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri

2017 yılı Eylül ayında, öngörülen sabit yatırım tutarı toplam 5,8 milyar TL olan 564 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen belgelerde toplam 15.909 kişilik istihdam öngörülmektedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (milyon TL)			Öngörülen İstihdam (Kişi)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015	20	234	254	792	3.375	4.167	1.791	7.583	9.374
2016	10	234	244	129	2.630	2.759	213	7.816	8.029
2017	16	548	564	138	5.669	5.807	732	15.177	15.909

Eylül ayında düzenlenen 564 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 548 adedi yerli firmalar, 16 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalara düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 5,7 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalara düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 138 milyon TL'dir.

1.2. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı

2017 yılı Eylül ayında verilen teşvik belgelerinin 148 adedi I. Bölgede, 77 adedi II. Bölgede, 72 adedi III. Bölgede, 135 adedi IV. Bölgede, 62 adedi V. Bölgede, 69 adedi VI. Bölgede ve 1 adedi Muhtelif Bölgelerdedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	95	71	148	1.692	1.053	1.604
II.Bölge	55	49	77	975	618	1.176
III.Bölge	35	32	72	438	355	1.289
IV.Bölge	17	31	135	153	333	705
V.Bölge	33	36	62	442	239	569
VI.Bölge	17	24	69	79	115	441
Muhtelif Bölgeler*	2	1	1	388	45	23
Toplam	254	244	564	4.167	2.759	5.807

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

Öngörülen toplam sabit yatırım tutarının ise 1,6 milyar TL'si I. Bölgede, 1,2 milyar TL'si II. Bölgede, 1,3 milyar TL'si III. Bölgede, 705 milyon TL'si IV. Bölgede, 569 milyon TL'si V. Bölgede, 441 milyon TL'si VI. Bölgede ve 23 milyon TL'si Muhtelif Bölgelerdedir.

Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	%37	%29	%26	%41	%38	%28
II.Bölge	%21	%20	%14	%23	%22	%20
III.Bölge	%14	%13	%13	%10	%13	%22
IV.Bölge	%7	%13	%24	%4	%12	%12
V.Bölge	%13	%15	%11	%11	%9	%10
VI.Bölge	%7	%10	%12	%2	%4	%8
Muhtelif Bölgeler*	%1	%0,4	%0,2	%9	%2	%0,4
Toplam	%100	%100	%100	%100	%100	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

1.3. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı

2017 yılı Eylül ayında düzenlenen 564 adet belgenin 415 adedi komple yeni yatırım, 105 adedi tevsi, 44 adedi de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır. Eylül ayında yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 5,8 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 4,1 milyar TL'si komple yeni yatırım, 1,3 milyar TL'si tevsi ve 378 milyon TL'si de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır.

	Komple Yeni Yatırım		Tevsi		Diğer*		Toplam	
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)
2015	179	3.019	50	816	25	331	254	4.167
2016	175	2.059	45	521	24	179	244	2.759
2017	415	4.084	105	1.345	44	378	564	5.807

* Modernizasyon, Entegrasyon ve Ürün çeşitlendirme yatırımları

1.4. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

Eylül ayında verilen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 5,8 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 1,5 milyar TL'si Enerji sektöründe, 1,6 milyar TL'si Hizmetler sektöründe, 2,3 milyar TL'si İmalat sektöründe, 413 milyon TL'si Madencilik sektöründedir.

	Enerji			Hizmetler			İmalat			Madencilik		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	41	1.373	120	91	1.425	6.306	115	1.352	2.811	7	17	137
2016	52	867	192	78	1.050	4.084	111	821	3.710	3	21	43
2017	166	1.503	236	148	1.622	6.599	233	2.269	8.677	17	413	397

1.5. Eylül Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Belge Türlerine Göre Dağılımı

Eylül ayında düzenlenen 564 adet yatırım teşvik belgesinin 279 adedi Bölgesel, 283 adedi Genel ve 2 adedi Stratejik mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 5,8 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 2,5 milyar TL'si Bölgesel, 2,8 milyar TL'si Genel ve 580 milyon TL'si Stratejik mahiyetteki yatırımlara aittir.

	BÖLGESEL			BÜYÜK ÖLÇEKLİ			GENEL			STRATEJİK		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	132	1.750	5.815	1	69	100	121	2.347	3.459	0	0	0
2016	122	1.214	6.007	0	0	0	122	1.544	2.022	0	0	0
2017	279	2.476	12.420	0	0	0	283	2.751	2.929	2	580	560

2. 2017 Yılı Ocak-Eylül Dönemi Gelişmeleri

2.1 Ocak-Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri

2017 yılı Ocak-Eylül döneminde, öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 74 milyar TL olan toplam 5.609 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen belgelerde 158.362 kişilik istihdam öngörülmektedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (milyon TL)			Öngörülen İstihdam (Kişi)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015	176	3.057	3.233	32.535	34.376	66.912	7.562	92.937	100.499
2016	158	3.577	3.735	30.013	48.743	78.756	11.635	85.472	97.107
2017	234	5.375	5.609	13.435	60.613	74.049	14.254	144.108	158.362

Ocak-Eylül döneminde düzenlenen 5.609 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 5.375 adedi yerli firmalar, 234 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 60,6 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 13,4 milyar TL'dir.

2.2. Ocak-Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı

2017 yılının Ocak-Eylül döneminde verilen teşvik belgelerinin 1.745 adedi I. Bölgede, 895 adedi II. Bölgede, 767 adedi III. Bölgede, 911 adedi IV. Bölgede, 635 adedi V. Bölgede, 643 adedi VI. Bölgede ve 13 adedi ise Muhtelif Bölgelerdedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	1.062	1.075	1.745	14.163	38.215	29.327
II.Bölge	632	765	895	11.125	14.848	12.031
III.Bölge	470	590	767	4.346	5.065	8.660
IV.Bölge	344	481	911	7.711	9.142	11.586
V.Bölge	346	493	635	3.966	5.079	4.808
VI.Bölge	371	319	643	1.526	1.662	6.306
Muhtelif Bölgeler*	8	12	13	24.075	4.745	1.331
Toplam	3.233	3.735	5.609	66.912	78.756	74.049

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

Teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarının ise 29,3 milyar TL'si I. Bölgede, 12 milyar TL'si II. Bölgede, 8,7 milyar TL'si III. Bölgede, 11,6 milyar TL'si IV. Bölgede, 4,8 milyar TL'si V. Bölgede, 6,3 milyar TL'si VI. Bölgede ve 1,3 milyar TL'si ise Muhtelif Bölgelerdedir.

Ocak-Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I. Bölge	%33	%29	%31	%21	%49	%40
II.Bölge	%20	%20	%16	%17	%19	%16
III.Bölge	%14	%16	%14	%6	%6	%12
IV.Bölge	%11	%13	%16	%12	%12	%16
V.Bölge	%11	%13	%11	%6	%6	%6
VI.Bölge	%11	%9	%12	%2	%2	%8
Muhtelif Bölgeler*	%0,2	%0,3	%0,2	%36	%6	%2
Toplam	%100	%100	%100	%100	%100	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

2.3. Ocak-Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı

2017 yılı Ocak-Eylül döneminde düzenlenen 5.609 adet belgenin 4.178 adedi komple yeni yatırım, 1.076 adedi tevsi, 355 adedi de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır. Ocak-Eylül döneminde yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 74 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 50,9 milyar TL'si komple yeni yatırım, 17,6 milyar TL'si tevsi ve 5,6 milyar TL'si ise diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır.

	Komple Yeni Yatırım		Tevsi		Diğer*		Toplam	
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)
2015	2.256	51.924	710	11.370	267	3.618	3.233	66.912
2016	2.800	40.599	691	31.538	244	6.620	3.735	78.756
2017	4.178	50.862	1.076	17.577	355	5.610	5.609	74.049

* Modernizasyon, Entegrasyon ve Ürün çeşitlendirme yatırımları

2.4. Ocak-Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

Ocak-Eylül döneminde verilen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 74 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 21,4 milyar TL'si Enerji sektöründe, 23,6 milyar TL'si Hizmetler sektöründe, 27,1 milyar TL'si İmalat sektöründe ve 1,9 milyar TL'si ise Madencilik sektöründedir.

	Enerji			Hizmetler			İmalat			Madencilik		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	526	33.310	2.783	1.124	15.510	49.012	1.486	15.104	46.910	97	2.988	1.794
2016	1.347	20.812	3.559	923	35.551	44.559	1.392	18.809	46.912	73	3.584	2.077
2017	1.922	21.431	4.016	1.369	23.597	76.224	2.179	27.136	74.686	139	1.885	3.436

2.5. Ocak-Eylül Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Belge Türlerine Göre Dağılımı

Ocak-Eylül döneminde düzenlenen 5.609 adet yatırım teşvik belgesinin 2.704 adedi Bölgesel, 2.892 adedi Genel, 5 adedi Büyük Ölçekli ve 8 adedi Stratejik mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 74 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 39,7 milyar TL'si Bölgesel, 27,5 milyar TL'si Genel, 1,9 milyar TL'si Büyük Ölçekli ve 4,9 milyar TL'si stratejik mahiyetteki yatırımlara aittir.

	BÖLGESEL			BÜYÜK ÖLÇEKLİ			GENEL			STRATEJİK YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	1.663	18.241	74.949	11	25.513	2.296	1.553	20.281	22.555	6	2.876	699
2016	1.429	37.635	72.365	6	2.009	1.048	2.298	35.709	22.694	2	3.402	1.000
2017	2.704	39.672	133.234	5	1.924	1.297	2.892	27.549	22.488	8	4.903	1.343

3. 2012/3305 Sayılı Karar Dönemindeki Birikimli Gelişmeler (20.06.2012 – Eylül 2017)

3.1. Yatırım Teşvik Belgelerinin Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Eylül 2017 sonuna kadar 26.067 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin 24.740 adedi yerli firmalar, 1.327 adedi de yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Bu dönemde yerli firmalara düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 361,7 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalara düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı ise 115,7 milyar TL'dir.

	Yabancı Sermaye	Yerli Sermaye	Toplam
Belge Adedi	1.327	24.740	26.067
Sabit Yatırım (milyon TL)	115.662	361.715	477.377
İstihdam	83.618	790.959	874.577

3.2. Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgesel Bazda Karşılaştırması

Bu dönemde düzenlenen Yatırım Teşvik Belgesi adedinde I. Bölge %33, II. Bölge %18, III. Bölge %15, IV. Bölge %12, V. Bölge %11, VI. Bölge %11 ve Muhtelif Bölgeler %0,4 pay almıştır. Öngörülen sabit yatırım tutarı dikkate alındığında ise I. Bölgenin payının %39, II. Bölgenin payının %16, III. Bölgenin payının %13, IV. Bölgenin payının %11, V. Bölgenin payının %6, VI. Bölgenin payının %5 ve Muhtelif Bölgelerin payının %10 olduğu görülmektedir.

	I. Bölge	II. Bölge	III. Bölge	IV. Bölge	V. Bölge	VI. Bölge	Muhtelif Bölgeler*	Toplam
Belge Adedi	8.669	4.621	3.840	3.229	2.750	2.865	93	26.067
Sabit Yatırım (Milyon TL)	184.296	79.175	63.080	51.874	29.276	21.923	47.753	477.377
İstihdam	338.926	126.517	96.999	77.913	81.397	148.752	4.073	874.577

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

20 Haziran 2012 –Eylül 2017 Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	I. Bölge	II. Bölge	III. Bölge	IV. Bölge	V. Bölge	VI. Bölge	Muhtelif Bölgeler*	Toplam
%Belge Adedi	%33	%18	%15	%12	%11	%11	%0,4	%100
%Sabit Yatırım (Milyon TL)	%39	%16	%13	%11	%6	%5	%10	%100
%İstihdam	%39	%15	%11	%9	%9	%17	%0,5	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

3.3. Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Eylül 2017 sonuna kadar düzenlenen 26.067 adet teşvik belgesinin 17.653 adedi Komple Yeni Yatırım, 6.238 adedi Tevsi ve 2.176 adedi Modernizasyon, Entegrasyon vb. diğer mahiyetteki yatırımlara aittir. Bu dönemde öngörülen 477,4 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 318,1 milyar TL'si Komple Yeni Yatırım, 119,2 milyar TL'si ise Tevsi Yatırım'dır.

	Komple Yeni Yatırım	Tevsi	Diğer	Toplam
Belge Adedi	17.653	6.238	2.176	26.067
Sabit Yatırım (milyon TL)	318.102	119.160	40.115	477.377
İstihdam	661.412	180.267	32.898	874.577

3.4. Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Eylül 2017 sonuna kadar düzenlenen 26.067 adet yatırım teşvik belgesinin 13.317 adedi Bölgesel, 80 adedi Büyük Ölçekli, 12.633 adedi Genel ve 37 adedi ise Stratejik mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 477,4 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 211,6 milyar TL'si Bölgesel, 58,4 milyar TL'si Büyük Ölçekli, 162,7 milyar TL'si Genel iken 44,6 milyar TL'si Stratejik mahiyetteki yatırımlara aittir.

	Bölgesel	Büyük Ölçekli	Genel	Stratejik	Toplam
Belge Adedi	13.317	80	12.633	37	26.067
Sabit Yatırım (milyon TL)	211.634	58.402	162.713	44.629	477.377
İstihdam	669.750	22.972	173.721	8.134	874.577

3.5. Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

20 Haziran 2012 tarihinden Eylül 2017 sonuna kadar düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 477,4 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 131,4 milyar TL'si Enerji, 155,8 milyar TL'si Hizmetler, 168,4 milyar TL'si İmalat, 21,7 milyar TL'si Madencilik sektörlerindedir.

SEKTÖRLER	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
Enerji	5.152	131.435	20.985
Hizmetler	7.301	155.804	390.890
İmalat	12.663	168.437	435.821
Madencilik	951	21.701	26.881
TOPLAM	26.067	477.377	874.577

(* Bu bültende sunulan tüm değerler güncel verilerden derlenmiştir.)